

Besluit

Verlenen vergunning

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
gebiedsbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 21

Prowind B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Assendorperdijk 1
8012 EG ZWOLLE

Locatie
Windpark Horst en Telgt te Ermelo

Gemeenten
Ermelo en Putten

Activiteit
Bouw en exploitatie van 7 windturbines

Geachte [REDACTED]

Op 4 oktober 2023 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming voor de bouw en exploitatie van windpark Horst en Telgt bestaande uit in totaal 7 windturbines te Ermelo. Hierbij ontvangt u het definitieve besluit over deze aanvraag.

Besluit
Wij verlenen u deze vergunning. U ontvangt nu het definitieve besluit.

Coördinatie-regeling
Voor het windpark zijn meerdere besluiten nodig. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 15 november 2023 besloten dat de coördinatie-regeling van toepassing is. Dit betekent dat het inpassingsplan en de besluiten die nodig zijn voor realisering van het windpark tegelijkertijd ter inzage kunnen worden gelegd. Gedeputeerde Staten van Gelderland treden hierbij op als het coördinerend orgaan.

Terinzagelegging inpassingsplan en besluiten
Gedeputeerde Staten van Gelderland maken bekend dat het volgende inpassingsplan en besluiten zijn vastgesteld en van donderdag 11 juli tot en met woensdag 21 augustus 2024 ter inzage worden gelegd:

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
2 van 21

- inpassingsplan Windpark Horst en Telgt (met bijbehorende stukken, waaronder het milieueffectrapport), vastgesteld op 2 juli 2024, met zaaknummer 2020-003061, door Provinciale Staten van Gelderland;
- omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, met zaaknummer W.Z23.107756.01, voor de activiteiten: bouwen van een bouwwerk, uitvoeren van werk of werkzaamheden, het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met regels ruimtelijke ordening en het oprichten en in werking hebben van een milieu-inrichting;
- ontheffing soortenbescherming op grond van de Wet natuurbescherming, met zaaknummer 2023-012524;
- vergunning gebiedsbescherming op grond van de Wet natuurbescherming, met zaaknummer 2023-012555.

In de periode van vrijdag 12 juli tot en met donderdag 22 augustus 2024 kan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep worden ingesteld.

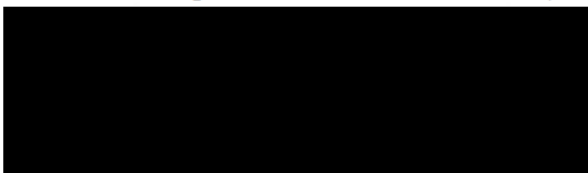
De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze vergunning beschreven in de bijlage. De AERIUS berekening is als bijlage 2 toegevoegd. Bijlage 3 bevat een kaart van de projectlocatie. Neem alle bijlagen goed door.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Robert Peters
Afdelingsmanager Vergunningverlening en Handhaving

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting en voorschriften
- Bijlage 2 – AERIUS-berekening
 - Verschilberekening met saldering (kenmerk: RTMRkh7ZAJgx, d.d. 9 november 2023)
- Bijlage 3 – Kaart projectlocatie

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
3 van 21

BIJLAGE 1 – TOELICHTING EN VOORSCHRIFTEN

1 Toelichting

1.1 Leeswijzer

De opbouw van deze toelichting op de vergunning is als volgt:

- Allereerst wordt de *activiteit omschreven*;
- Dan volgt de *procedure*;
- Daarna worden de *voorschriften* vastgesteld;
- Vervolgens is het *beoordelingskader* toegelicht;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- Onder het kopje *zienswijzen* worden de voor dit besluit relevante zienswijzen besproken;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie, overige verplichtingen* en de *juridische grondslagen*.

1.2 Omschrijving activiteiten

Aan de westzijde van de Riebroekersteeg en Riebroekseweg te Telgt (gemeente Ermelo) ligt een agrarisch terrein met bouwland en weiland. De initiatiefnemer is voornemens om hier een windpark met 7 windturbines te realiseren (zie figuur 1 in bijlage 3).

De dichtstbijzijnde gebouwen betreffen een aantal boerderijen en stallen op een minimale afstand van 300 meter vanaf de turbinelocaties (turbines 1, 2, 5 en 6). Het gebied wordt op verschillende plekken gekruist door smalle sloten/greppels. Een aantal van de akkerpercelen wordt tevens begrensd door opgaand groen in vorm van een bomenrij of houtwal (met zwarte els, es, populier, wilg en/of berk), vooral aan de oostzijde en zuidzijde van het plangebied. Op circa 200 meter ten westen van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren. Op circa 3 km ten oosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Veluwe. De oostelijke oever van het Nuldernauw (200 m ten westen) ter hoogte van het plangebied is ingericht als een recreatiegebied met strand. Parallel aan Nuldernauw loopt hier een voetpad en fietspad. Het plangebied wordt van de Veluwerandmeren gescheiden door de A28 die van zuid naar noord langs het plangebied loopt.

De aanlegwerkzaamheden bestaan uit het heien van de palen (fundering van de turbines), de aanvoer van turbinesegmenten en het ter plaats in elkaar zetten van de windturbines. Voor de aanleg van iedere turbine wordt gebruik gemaakt van een hijskraan, kleine kraan, betonpomp, laadschop, mobiele kraan, spiering, heistelling en trilwals.

Daarnaast is gedurende de aanlegfase sprake van een toename in vervoerbewegingen in het gebied, onder andere voor de aan- en afvoer van materiaal. Het gaat dan zowel om personenauto's als om (zware) vrachtwagens. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd, waarbij 1 werkteam steeds aan 2 turbines tegelijk werkt. Mogelijk kunnen meerdere werkteams parallel werken (meerdere sets van 2 turbines worden dan tegelijk opgebouwd).

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
4 van 21

De planning is om de werkzaamheden in 2025 te starten. De volledige ingebruikname van het windpark is voorzien voor het eerste kwartaal van 2026.

De coördinaten waarop de zeven windturbines worden geplaatst en de maatvoering van de zeven windturbines worden weergegeven in respectievelijk tabel 1a en 1b.

Tabel 1a: Coördinaten turbines windpark Horst en Telgt

Windturbine	X-coördinaat	Y-coördinaat
WT1	166949.2	479970.5
WT2	166659.3	479487.9
WT3	166491.8	479002.9
WT4	166327.2	478422.1
WT5	166962.3	479000.3
WT6	166796	478438.1
WT7	166313	477918.6

Tabel 1b: Maatvoering van de individuele turbines in het Windpark Horst en Telgt.

Aspecten	Getalsmatig
Aantal windturbines	7
Ashoogte boven maaiveld	165 meter
Rotordiameter	170 meter
Tiphoogte (ashoogte plus halve rotordiameter)	250 meter
Tiplaagte (ashoogte minus halve rotordiameter)	80 meter

In de bij de aanvraag toegevoegde rapportages 'Ecologisch onderzoek windpark Horst en Telgt, Ermelo en Putten - Prowind | Prowind | Voortoets en Passende beoordeling' (Witteveen+Bos, d.d. 11 december 2023) en 'Cumulatietoets | Prowind | Windpark Horst en Telgt' (Witteveen+Bos, d.d. 11 december 2023) en 'Oplegnotitie ecologische rapporten windpark Horst en Telgt | Prowind | Ecologische toetsingen windpark Horst & Telgt' (Witteveen+Bos, d.d. 16 april 2024) en 'Oplegnotitie nadere uitwerking beoordeling aalscholver | Prowind | Windpark Horst & Telgt' (Witteveen+Bos, d.d. 13 juni 2024) zijn opgenomen:

- Het uitgevoerde ecologisch onderzoek en de resultaten;
- Een effectbeoordeling van het project;
- De te nemen mitigerende of compenserende maatregelen;
- De cumulatietoets.

2 Procedure

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Op 4 oktober 2023 hebben wij uw aanvraag voor een vergunning in het kader van hoofdstuk 2 Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag is gewijzigd en aangevuld op 10, 13 en 24 november 2023.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen en er zijn binnen deze termijn zienswijzen binnengekomen op dit ontwerpbesluit.

2.1 Historie vergunningverlening

Voor dit project is niet eerder een vergunning of een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) voor de Wet natuurbescherming verleend.

2.2 Vergunningplicht

Vergunningplicht ontstaat wanneer significante gevolgen door het project kunnen ontstaan. Dit staat in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming: “het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.”

Op 20 januari 2021 heeft de Raad van State een belangrijke uitspraak gedaan voor de vergunningplicht bij stikstofdeposities. In de uitspraak over de Logtsebaan¹ geeft de Raad van State aan dat een project vergunningvrij is als op voorhand vaststaat dat de effecten, waaronder de effecten van stikstofdepositie, ten opzichte van de referentiesituatie niet toenemen².

Er bestaan echter diverse redenen om in gevallen waarbij de effecten niet toenemen ten opzichte van de referentiesituatie, geen ‘positieve weigering’, maar een vergunning te verlenen. De redenen zijn als volgt:

1. De mogelijkheid om ten behoeve van de bescherming van Natura 2000-gebieden voorschriften, ook wel beschermingsmaatregelen genoemd, op te leggen. Voorschriften kunnen niet aan een weigeringsbesluit worden verbonden. Beschermingsmaatregelen zijn nodig omdat anders niet kan worden uitgesloten dat er negatieve significante gevolgen optreden in het Natura 2000-gebied.
2. Rechtszekerheid: In bepaalde gevallen zijn in het verleden meerdere toestemmingen verleend en is daardoor een onoverzichtelijke vergunningssituatie ontstaan. In die gevallen is het voor betrokken partijen inzichtelijker om een nieuwe vergunning te verlenen, die als nieuw uitgangspunt geldt. In het licht van behoorlijk bestuur is een (nieuwe) vergunning voor de vergunninghouder, voor het bevoegd gezag en voor derden, het meest zuiver.

¹ ECLI:NL:RVS:2021:71

² Het gaat er om dat het aangevraagde project (of de wijziging daarvan) niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Onze beoordeling is op grond van de huidige plannen, het huidige recht (de huidige wet- en regelgeving en jurisprudentie) en het huidige beleid. Indien de plannen in vorm of omvang veranderen of het recht of beleid wijzigt dan kan dat tot gevolg hebben dat er geen sprake meer is van een vergunningvrij project.

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
6 van 21

In het geval van uw aanvraag is de eerste reden van toepassing, omdat aanspraak gemaakt wordt op intern salderen met bemeste percelen op de plekken waar de turbines met toegangswegen gerealiseerd worden (aanlegfase). In de gebruiksfase zal er hooguit sprake zijn van inspecties en onderhoud, waarbij de stikstofemissies verwaarloosbaar zijn. Derhalve zijn de effecten van de aanlegfase maatgevend en zijn de mogelijke effecten van de gebruiksfase niet nader beschouwd. Het niet bemesten van de percelen (intern salderen) is opgenomen in voorschrift 9 van deze vergunning.

Naast stikstofeffecten kan een vergunningplicht ook vanwege andere effecten op een Natura 2000-gebied ontstaan. In het geval van dit windpark is hiervan sprake vanwege mogelijke effecten op aangewezen vogelsoorten.

2.3 Soortenbescherming

Dit besluit geldt alleen voor het onderdeel gebiedsbescherming. U heeft aangegeven dat u daarnaast ook een ontheffing nodig heeft voor het onderdeel soortenbescherming. U heeft daartoe een aanvraag om een ontheffing ingediend, bij ons bekend onder zaaknummer 2023-012524. Het besluit op de ontheffingsaanvraag wordt tezamen met voorliggend besluit op de vergunningaanvraag middels een gecoördineerde procedure ter inzage gelegd, waarbij de provincie Gelderland het coördinerend bestuursorgaan is.

2.4 Houtopstanden

Als er bomen of houtopstanden worden gekapt die beschermd zijn op grond van de Wet natuurbescherming dan dient er een kapmelding te worden gedaan en moet de houtopstand binnen 3 jaar na de kap op dezelfde locatie worden herplant. U heeft aangegeven dat er geen houtopstanden worden gekapt.

3 Voorschriften

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

Algemeen

1. Deze vergunning is uitsluitend geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder en voor (rechts)personen die in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
2. De (rechts)personen genoemd in het vorige voorschrift zijn volledig op de hoogte van deze vergunning en de voorschriften. Zij kunnen deze voorschriften uitvoeren.
3. Een (digitale) kopie van deze vergunning met de bijbehorende AERIUS-berekening (bijlage 2) met kenmerk RTMRkh7ZAJgx moet aanwezig zijn op de plaats waar de activiteiten worden uitgevoerd. Het is verplicht om deze te tonen op verzoek van bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
7 van 21

4. De vergunning geldt voor het project met zeven windturbines op de kaart van bijlage 3. Er mogen geen werkzaamheden buiten deze locatie en werkwegen plaatsvinden. Ook mogen er geen materiaal en materieel buiten deze locatie worden opgeslagen.
5. Wilt u deze vergunning overdragen? U bent verplicht om daar toestemming voor te vragen aan provincie Gelderland. Dien een verzoek in via post@gelderland.nl en vermeld het zaaknummer dat boven deze brief staat: 2023-012555.
6. Meld de start van de werkzaamheden minimaal vier weken voor de startdatum bij provincie Gelderland, via post@gelderland.nl en vermeld het zaaknummer dat boven deze brief staat: 2023-012555.
7. Is de activiteit klaar? Meld dit binnen twee weken aan provincie Gelderland via post@gelderland.nl. Vermeld het zaaknummer 2023-012555.

Aanlegfase

8. De vergunning geldt voor de bouw van 7 windturbines op de locaties zoals weergegeven in figuur 1 in bijlage 3. Alle 7 turbines moeten binnen 3 jaar nadat de beschikking onherroepelijk geworden is, gerealiseerd worden.
9. De gronden waar de opstelplaatsen en toegangswegen aangelegd worden ten behoeve van het windpark mogen gedurende de gehele kalenderjaren waarin de aanlegwerkzaamheden plaatsvinden niet bemest worden (ten behoeve van intern salderen), zodat de aanleg geen toename van stikstofdepositie veroorzaakt (conform rekenwaarden en -methode in het stikstofdepositie onderzoek³ en in de Aerius-berekening (zie bijlage 2).
10. De heiwerkzaamheden mogen enkel buiten het broedseizoen (dat globaal loopt van 1 maart tot 1 september) uitgevoerd worden.
11. Voorafgaand aan de werkzaamheden moet een nadere broedvogelcheck plaatsvinden om te bepalen of er broedgevallen van aangewezen broedvogelsoorten van de Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren en Veluwe in het plangebied (bouwgebied) aanwezig zijn.

Gebruiksfase

12. Voor alle 7 turbines geldt in de periode van 1 juli tot 1 september (twee maanden) een complete stilstandvoorziening (SVZ) overdag, van zonsopkomst tot zonsondergang, in verband met mogelijk buiten de Veluwe foeragerende wespddieven.
13. Innovatieve technieken zoals cameradetectiesystemen (bijvoorbeeld IdentiFlight of DT-Bird) of het toepassen van zwarte wieken kunnen mogelijk op den duur (een deel van) de stilstand vervangen. Daartoe moeten de technieken bewezen effectief zijn of klaarlijkend gemaakt worden, gekoppeld aan een monitoringsprotocol inclusief slachtofferonderzoek en een deskundigenoordeel. Als een innovatieve techniek op welk moment dan ook onderdeel uit moet gaan maken van windpark Horst en Telgt, en dit stilstand (gedeeltelijk) moet vervangen, dan dient er een wijzigingsverzoek op de bestaande vergunning aangevraagd te worden, onder vermelding van het zaaknummer 2023-012555.

³ 'Stikstofdepositie onderzoek – hoofdalternatieven | Windpark Horst en TelgtHorst en TelgtHorst en Telgt' (Witteveen+Bos, d.d. 10 november 2023)

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
8 van 21

4 Beoordelingskader

4.1 Bepalen referentie

De referentiesituatie is bepaald aan de hand van het planologisch regime voor 24 maart 2000 in combinatie met het werkelijk (agrarisch) gebruik op 24 maart 2000, tenzij door latere planologische regimes het bemesten ingeperkt of niet meer toegestaan was. De activiteiten vinden plaats binnen de grenzen van twee gemeentes (twee bestemmingsplannen). Het grootste deel bevindt zich in de gemeente Ermelo. De meest zuidelijke turbine bevindt zich in de gemeente Putten.

4.2 Duitse Natura 2000-gebieden

Bij ons besluit betrekken we ook eventuele effecten op Natura 2000-gebieden net buiten onze landsgrenzen. Voor de beoordeling van de toename sluiten wij aan bij de Duitse manier van beoordelen. Volgens de Duitse overheid is er geen sprake van een negatief effect als de toename van stikstofdepositie lager is dan 7,14 mol N/ha/jaar op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Voor windpark Horst en Telgt is geen depositietoename op Duitse Natura 2000-gebieden berekend. Een beoordeling van effecten op Duitse Natura 2000-gebieden is niet aan de orde.

5 Beoordeling

De aanvraag heeft betrekking op verschillende effecten op Natura 2000-gebieden. In de beoordeling wordt eerst ingegaan op de effecten van stikstof, daarna op overige effecten.

5.1 Effecten stikstof

Uit de bij de aanvraag ingediende AERIUS-berekeningen blijkt dat in de beoogde situatie stikstofdepositie plaatsvindt ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Deze depositie heeft mogelijk significante gevolgen voor die betreffende Natura 2000-gebieden. Beoordeeld moet worden of de referentie al voorziet in een (minimaal) even grote stikstofdepositie.

5.1.1 Vaststellen van de referentiesituatie

Omdat er voor deze locatie niet eerder een vergunning voor de Wet natuurbescherming of de Natuurbeschermingswet 1998 is verleend, bepalen wij de referentiesituatie aan de hand van het planologische regime voor 24 maart 2000 in combinatie met het werkelijk gebruik op 24 maart 2000 (gemeenten Ermelo en Putten). Uit de bestemmingsplannen blijkt dat voldaan wordt aan de planologische voorwaarden voor de referentiesituatie³ (zie ook bijlage 2).

5.1.2 Beoordeling van de effecten van stikstofdepositie

Uit de AERIUS-verschilberekening blijkt dat de deposities in Natura 2000-gebieden niet toenemen (maar afnemen) als gevolg van de activiteiten waarvoor u een vergunning aanvraagt. Dit geldt voor de aanlegfase. In de gebruiksfase zal er hooguit sprake zijn van inspecties en onderhoud, waarbij de stikstofemissies verwaarloosbaar zijn. Derhalve is de gebruiksfase niet nader beschouwd. Effecten in de aanlegfase worden voorkomen door de gronden waar de turbines en toegangswegen

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
9 van 21

gerealiseerd worden in de gehele periode (gehele kalenderjaren) van aanleg niet te bemesten. De aangevraagde activiteit leidt op deze wijze niet tot significante gevolgen op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden.

5.2 Overige gebiedseffecten

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Veluwerandmeren is 200 meter (ten westen gelegen van het windpark). De afstand tot Natura 2000-gebied Veluwe bedraagt circa 3 km (ten oosten gelegen van het windpark).

5.2.1 In de aanvraag beschreven natuurwaarden

Habitattypen

Binnen de verstoringscontour van het voornemen (maximaal 1.500 m; in de aanlegfase) bevinden zich twee habitattypen (Veluwerandmeren):

- H3140 Kranswierwateren
- H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden

Bijbehorende soortgroepen inclusief duiding van gevoeligheid voor verstoring zijn weergegeven in tabel 4.4 op p. 20 en 21 van de Voortoets en Passende beoordeling.⁴ In de effectenanalyse op p. 19 en 20 van bovengenoemde beoordeling zijn (significant) negatieve gevolgen als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen in zowel de aanleg- als de gebruiksfase op voorhand uitgesloten.⁴

Habitatrichtlijnsoorten

Het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren is aangewezen voor drie habitatrichtlijnsoorten: kleine modderkruiper, rivierdonderpad en meervleermuis. Ook het Natura 2000-gebied Veluwe is aangewezen voor rivierdonderpad en meervleermuis. Daarnaast is de Veluwe aangewezen voor zes andere soorten van de Habitatrichtlijn: gevlekte witsnuitlibel, vliegend hert, drijvende waterweegbree, beekprik en kamsalamander.

Drijvende waterweegbree, gevlekte witsnuitlibel en vliegend hert

Vaatplanten, dagvlinders en libellen zijn niet gevoelig voor verstoring. Significant negatieve gevolgen of negatieve gevolgen ten aanzien van de aangewezen soorten drijvende waterweegbree, gevlekte witsnuitlibel en vliegend hert als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen in zowel de aanleg- als de gebruiksfase, zijn mede ook door de gelegen afstand (ca. 3 km) uitgesloten.

Beekprik, kleine modderkruiper en rivierdonderpad

Het leefgebied van de aangewezen vissoorten van de Veluwerandmeren en Veluwe bevindt zich buiten de verstoringscontour van licht en trillingen. Verstoring door licht en trillingen treedt zeer lokaal op, in de directe omgeving van de windturbines waaraan gewerkt wordt. Geluidverstoring

⁴ 'Ecologisch onderzoek windpark Horst en Telgt | Ermelo en Putten | Prowind | Voortoets en Passende beoordeling' (Witteveen+Bos, d.d. 11 december 2023)

(zowel in de aanleg- als de gebruiksfase) kan verder reiken. Met name het geluid van heiwerkzaamheden in de aanlegfase kan ver reiken. Het geluid wordt echter op land veroorzaakt. Uit onderzoek blijkt dat er nauwelijks geluidsoverdracht van lucht naar water plaatsvindt. Van een verstoring tot in het onderwaterleefgebied van deze vissoorten is daarom geen sprake. Significant negatieve gevolgen en negatieve gevolgen ten aanzien van de aangewezen vissoorten beekprik, kleine modderkruiper en rivierdonderpad als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen in zowel de aanleg- als de gebruiksfase, zijn uitgesloten⁴.

Kamsalamander

De kamsalamander is gebonden aan poelen met rijke onderwatervegetatie in de nabijheid van bosbestanden. De omvang van het leefgebied van deze dieren is beperkt; kamsalamanders blijven in de directe omgeving van de waterhabitat. Het is, gezien de afstand van het plangebied tot de Veluwe, uitgesloten dat individuen van de populatie uit de Veluwe voorkomen tot in de omgeving van het plangebied. Significante negatieve gevolgen en negatieve gevolgen ten aanzien van kamsalamander als gevolg van verstoring door geluid, licht of trillingen in zowel de aanleg- als de gebruiksfase, zijn uitgesloten.

Meervleermuis

De meervleermuis maakt gebruik van de Veluwe als overwinteringsgebied en als vliegroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. De meervleermuis maakt gebruik van het Veluwerandmeergebied als foerageergebied en jaagt boven het wateroppervlak van de Veluwerandmeren op insecten. De Veluwerandmeren liggen binnen de actieradius van minimaal elf kolonies van het IJsselmeergebied (allemaal aan de Flevolandzijde van de meren op een minimale afstand van circa 5 km van het plangebied) en vormen daarmee een mogelijke essentiële vlieg- en migratieroute voor de soort.

In de zomer en het najaar van 2020 is er vleermuisonderzoek uitgevoerd om na te gaan wat de functie van (de omgeving van) het plangebied voor het windpark is voor vleermuizen⁴. Hierbij is vastgesteld dat de vleermuisactiviteit van deze soort zich boven en dichtbij het water (Nuldernaauw) concentreert. De soort wijkt nauwelijks uit ten het oosten van het water. Binnen het plangebied zelf is de meervleermuis sporadisch waargenomen. Gezien het beperkt aantal waarnemingen kan worden gesteld dat het plangebied zelf in ieder geval geen onderdeel uitmaakt van leefgebied (foerageergebied of migratieroute) dat van belang is voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen (behoudsdoelstelling) van deze soort binnen Natura 2000-gebied Veluwerandmeren. Aangezien de meervleermuis foerageert boven het wateroppervlak is de kans op het vliegen tegen de wieken nihil, want de meervleermuis komt niet boven het laagste punt van de wieken (foerageert hoofdzakelijk op ca. 10 meter hoogte).

Het leefgebied van de meervleermuis bevindt zich ook in ieder geval buiten de verstoringscontour van eventuele verlichting. Bovendien worden de aanlegwerkzaamheden zoveel mogelijk overdag uitgevoerd. Als er verlichting nodig is, dan wordt er gebruik gemaakt van vleermuisvriendelijk licht.

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
11 van 21

Uit onderzoek blijkt dat nachtverlichting van de turbines zelf ten behoeve van de luchtvaart niet leidt tot verstoring van vleermuizen. Verstoring door trilling speelt niet in de lucht, en is voor overvliegende en/of foeragerende vleermuizen dan ook niet relevant. Het leefgebied van de meervleermuis bevindt zich verder ook buiten de verstoringscontour van (piek)geluiden geproduceerd door de werkzaamheden. Gezien het leefgebied van meervleermuis zich buiten de verstoringscontour van licht en (piek)geluiden bevindt, zijn significante negatieve gevolgen en negatieve gevolgen op het behoud van de meervleermuis populatie van zowel de Veluwe als de Veluwerandmeren uitgesloten.

Broedvogels

Natura 2000-gebied Veluwerandmeren

Roerdomp en grote karekiet

De Veluwerandmeren zijn aangewezen voor de broedvogels roerdomp en grote karekiet. Beide soorten zijn sterk gebonden aan rietmoeras. De roerdomp broedt en leeft in de moerassige natuurgebieden en rietkragen ter hoogte van Elburg. De grote karekiet broedt van oudsher in uitgestrekte rietkragen en komt binnen de Veluwerandmeren vooral voor in het noordelijke deel van het Drontermeer. Voor deze soorten bevinden (matig) geschikte rietmoerassen zich op ten minste 200 m afstand van het plangebied, langs de oever van het Veluwerandmeer Nuldernauw. Van verstoring door licht of trillingen is in deze zone geen sprake. Wel kan sprake zijn van tijdelijke geluidverstoring in de aanleg- en de gebruiksfase. Voor moerasvogels wordt een verstoringsgrens van 47 dB(A) gehanteerd (broedvogels van open gebied). In de gebruiksfase treedt een dergelijke geluidbelasting enkel op in de zone van circa 50 m rond de turbinelocaties; de verstoring reikt daarmee niet tot de voor deze soorten geschikte rietmoerassen. In de aanlegfase, bij heiwerkzaamheden (de meest versturende werkzaamheden) reikt deze verstoringscontour maximaal tot 1.150 m van de heillocatie. Dit betekent dat deze verstoring bij uitvoering van de heiwerkzaamheden tijdelijk wel tot in het leefgebied van deze moerasbroedvogels kan reiken. Omdat de verstoring van heiwerkzaamheden reikt tot binnen potentieel leefgebied (broedgebied) van beide soorten, zijn voor de aanlegfase significant negatieve gevolgen van het voornemen op de aangewezen broedvogels van de Veluwerandmeren niet op voorhand uit te sluiten. Een Passende beoordeling is daarom uitgevoerd.

Natura 2000-gebied Veluwe

Wespendief, ijsvogel en duinpieper

De Veluwe is aangewezen voor tien verschillende broedvogelsoorten, waaronder wespendief, ijsvogel en duinpieper. De broedbiotoop van deze populaties bevindt zich op een minimale afstand van 2,5 – 3 km (rand van Veluwe gebied) van het plangebied en daarmee ruim buiten de verstoringscontour van het windpark. Ook blijkt uit het gericht vogelonderzoek dat het plangebied geen foerageer- of rustgebied vormt dat van belang is voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van voor de Veluwe aangewezen broedvogels. Uitzondering hierop vormt de wespendief, welke met name in de broedperiode en de periode van de zorg voor de jongen tot 8 kilometer buiten de Veluwe foerageert en daarmee een kans vormt om als

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
12 van 21

aanvaringsslachtoffer te vallen. Voor wespendif is daarom een nadere effectenbepaling en een mitigatieplan opgesteld (red: stilstand). Andere significant negatieve gevolgen en negatieve gevolgen op de aangewezen broedpopulaties van de Veluwe in zowel de aanleg- als de gebruiksfase zijn uitgesloten.

Niet-broedvogels

Natura 2000-gebied Veluwe

Binnen de Veluwe gelden geen instandhoudingsdoelstellingen voor niet-broedvogels.

Natura 2000-gebied Veluwerandmeren

Fuut, aalscholver, grote zilverreiger, lepelaar, kleine zwaan, smient, krakeend, pijlstaart, slobbeend, krooneend, tafeleend, kuifeend, brilduiker, nonnetje, grote zaagbek en meerkoet

Het Veluwerandmeergebied is aangewezen als foerageergebied en/of rustgebied voor deze soorten. Deze vogels zijn allen in meer of mindere mate gevoelig voor verstoring. Voor de meeste soorten (met uitzondering van kleine zwaan en smient) geldt dat het leefgebied zich beperkt tot de Veluwerandmeren zelf, op ten minste 200 m afstand van het plangebied. Voor kleine zwaan en smient is er wel potentie als foerageergebied (in de winterperiode) in het plangebied. Voor niet-broedvogels wordt doorgaans een verstoringscontour van 50 dB(A) gehanteerd. Enkel de kleine zwaan en smient kunnen gebruik maken van het gebied binnen 50 m van de turbines als foerageergebied waar dit geluidsniveau gehaald wordt. Echter, in de huidige situatie is in het plangebied al sprake van een geluidverstoring van 50-60 dB afkomstig van de snelweg A28. De verstoring afkomstig van de actieve windturbines verdwijnt zodoende in het achtergrondgeluid van de snelweg. Van soorten die ondanks deze verstoring in het plangebied van het windpark voorkomen, wordt verondersteld dat deze gewend zijn aan een dergelijke verstoring. Negatieve gevolgen van deze verstoring in de gebruiksfase op de aangewezen niet-broedvogels zijn uitgesloten.

In de aanlegfase, specifiek de heiwerkzaamheden, kan in theorie wel sprake zijn van verstoring. Het gaat hierbij om een tijdelijke verstoring die in een klein deel van het Veluwerandmeergebied optreedt. Van soorten die beperkt of matig gevoelig zijn voor verstoring én waarvan de instandhoudingdoelstellingen in de huidige situatie reeds (ruimschoots) worden gehaald, kan worden aangenomen dat dergelijke tijdelijke en lokale vorm van verstoring niet leidt tot negatieve gevolgen op populatieniveau. Er blijft voor deze soorten te allen tijde ruim voldoende onverstoord leefgebied aanwezig. Het gaat om de soorten fuut, grote zilverreiger, lepelaar, kleine zwaan, krakeend, pijlstaart, krooneend, kuifeend en meerkoet. Voor de soorten die matig tot zeer gevoelig voor verstoring zijn, gaat deze redenering niet op. Dit betreft overwinterende tafeleend, brilduiker, slobbeend, smient, nonnetje, grote zaagbek en aalscholver. Heiwerkzaamheden kunnen voor deze soorten nadelig zijn, zeker als dit in de kwetsbare winterrustperiode optreedt. Effecten van heiwerkzaamheden in de aanlegfase zijn niet op voorhand uit te sluiten. Effecten op deze 7 soorten zijn nader behandeld op p. 24 – 26 van Voortoets en Passende beoordeling⁴.

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
13 van 21

5.2.2 In de aanvraag beschreven relevante factoren

Uit de aanvraag blijkt dat de mogelijke invloed van (1) stikstofdepositie en (2) overige gebiedseffecten op 9 aangewezen doelsoorten van Veluwerandmeren en 1 doelsoort van de Veluwe relevante factoren zijn voor de beoordeling van het project.

5.2.3 In de aanvraag beschreven negatieve effecten van de gevraagde activiteiten

Stikstofdepositie vindt plaats in de aanlegfase. Er wordt gebruik gemaakt van intern salderen door de bouwpercelen gedurende de gehele kalenderjaren waarin de werkzaamheden plaatsvinden niet te bemesten³. Hiermee worden er op hierboven beschreven natuurwaarden geen effecten verwacht. Daarnaast zijn significant negatieve gevolgen tijdens de aanleg- en gebruiksfase zonder maatregelen niet uit te sluiten voor een aantal doelsoorten van de Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren (9) en de Veluwe (1). Dit betreft voor Veluwerandmeren de soorten roerdomp, grote karekiet, smient, slobbeend, tafeleend, brilduiker, nonnetje, grote zaagbek en aalscholver. Voor de Veluwe betreft dit de wespandief.

5.2.4 In de passende beoordeling beschreven significante effecten van de gevraagde activiteiten

Uit de aanvraag blijkt dat significante gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren en de Veluwe, met inachtneming van intern salderen en het nemen van maatregelen voor 9 doelsoorten van Veluwerandmeren en 1 doelsoort van de Veluwe (1), met zekerheid uitgesloten worden.

5.2.5 In de aanvraag voorgestelde passende en mitigerende maatregelen

In de aanvraag zijn mitigerende maatregelen opgenomen om negatieve (significante) gevolgen te voorkomen. De maatregelen zijn onderstaand beschreven en uitgesplitst naar Natura 2000-gebied en aanwijzing (broedvogels en niet-broedvogels).

5.2.6 Veluwerandmeren

Broedvogels

Om effecten op roerdomp en grote karekiet tijdens de aanlegfase (heien) te voorkomen, moeten de heiwerkzaamheden buiten het broedseizoen (1 maart tot 1 september) uitgevoerd worden. Uit een nadere broedvogelcheck voorafgaand aan de start van de werkzaamheden moet blijken of roerdomp en/of grote karekiet aanwezig zijn in het plangebied, zodat met zekerheid de aanwezigheid van broedvogels kan worden uitgesloten.

Niet-broedvogels

Effecten op smient, slobbeend, tafeleend, brilduiker, nonnetje, grote zaagbek en aalscholver kunnen eveneens optreden in de aanlegfase tijdens de heiwerkzaamheden (red: verstoring van de rust). Uit de effectenbeoordeling blijkt echter dat onvoldoende rust voor smient en aalscholver geen knelpunt vormt voor het (al dan niet) halen van de instandhoudingsdoelstellingen (foeragegebied en rust- en slaappleatsen). Voor de overige vijf soorten wel. Voor deze soorten is een nadere analyse aan de hand van de verstoringscontour (50 dB) uitgevoerd. Op basis hiervan blijkt dat tijdens de

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
14 van 21

(gefaseerde) aanleg van het windpark in alle gevallen maximaal 1% van het geschikte leefgebied binnen Veluwerandmeren aan een korte tijdelijke verstoring onderhevig is. Het totale verstoorde oppervlak van het potentieel leefgebied is dus beperkt. Ook vindt er geen verstoring plaats binnen de aangewezen rustgebieden. Significant negatieve gevolgen ten gevolge van de aanlegfase op bovengenoemde soorten zijn uitgesloten.

Van de aangewezen niet-broedvogels van Veluwerandmeren geldt voor aalscholver dat er ook in de gebruiksfase een risico bestaat op aanvaringen. Om te beoordelen of en in hoeverre het berekend aanvaringsrisico een significant negatief gevolg heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen van aalscholver, is een vergelijking gemaakt met de 1 %-mortaliteitsnorm. Deze is voor aalscholver berekend op 0,49 individuen per jaar op basis van de gebiedsdoelstelling van 420 .

Op basis van de veldinventarisaties zijn modelberekeningen uitgevoerd van het aantal aanvaringssslachtoffers voor het windpark Horst en Telgt. Het aantal aanvaringssslachtoffers is berekend op 0,42 exemplaren per jaar (zie ook Passende beoordeling). De reden voor de lage mortaliteit is dat veel vliegbewegingen onder rotorhoogte plaatsvinden. Het verwacht aantal aanvaringssslachtoffers voor windpark Horst en Telgt, berekend op 0,42 slachtoffers per jaar, valt daarmee onder de 1 %-norm. In tabel 2 zijn de cijfers nader weergegeven.

Tabel 2: Aantal vliegbewegingen en exemplaren van aalscholver tussen de 80 en 250 meter, het verwacht aantal slachtoffers per winterseizoen, gebaseerd op het Flux-Collision Model en ter vergelijking de 1%-mortaliteitsnorm.

Soort	Geschat aantal vliegbewegingen in windpark H&T	Aantal exemplaren	Aantal aanvaringssslachtoffers per jaar in windpark H&T	1%-mortaliteitsnorm op basis van doelstelling van 420 ex.
Aalscholver	5	15	0,42	0,49

5.2.7 Veluwe

Broedvogel(s)

Uit de Passende beoordeling⁴ blijkt dat er mogelijk effecten optreden op wespandief in de gebruiksfase (aanvaringen). De wespandief is als broedvogel aangewezen als doelsoort van de Veluwe met een instandhoudingdoelaantal van 100 broedparen. Op basis van de laatste tellingen (2020) zijn dit er naar schatting 94. Wespandieven brengen het grootste deel van de broedperiode (half mei – half september) door binnen het Veluwe gebied zelf. Echter zijn het vooral de vrouwtjes die in tijden van beperkt voedsel en het grootbrengen van de jongen ver buiten de Veluwe foerageren. Uit onderzoek van Altenburg & Wymenga⁶ blijkt dat er binnen 8 km afstand van de

⁴ 2020 Windenergie op en rondom de Veluwe. Effecten op Wespandief en andere soorten. A&W-rapport 20-140 Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

⁶ Oplegger bij A&W rapporten 20-140 en 21-244, d.d. 23 mei 2023, kenmerk: 23-098v3/EK.

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
15 van 21

Veluwe slachtoffers kunnen vallen in windparken, net name in de maanden juli en augustus. Buiten de 8 km zone rond de Veluwe zijn effecten verwaarloosbaar.

Stilstandvoorziening

Het plangebied van windpark Horst en Telgt ligt binnen de 8 km zone en vormt daarmee onderdeel van het overvlieggebied/foeragegebied van wespendif. In een recente studie van Altenburgh & Wymenga^{5,6} is het aanvaringsrisico onder wespendif onderzocht voor bestaande en geplande windparken op en rond de Veluwe. Windpark Horst en Telgt is daar onderdeel van met 7 turbines. Hieruit blijkt dat er (zonder mitigerende maatregelen) jaarlijks 0,169 slachtoffers onder wespendif te verwachten zijn. Met mitigatie (60 dagen/2 maand stilstand overdag) in juli en augustus wordt dat aantal gereduceerd met circa 80% tot 0,033 slachtoffers per jaar (zie tabel 3).

Tabel 3 Effectiviteit stilstandvoorziening (overdag) van twee maanden voor windpark Horst en Telgt, 1%-norm

Windpark	Mortaliteit zonder stilstand	Mortaliteit met 60 dagen stilstand (juli en augustus)	1%-norm
Horst en Telgt	0,169	0,033	0,34 – 0,36

Geconcludeerd kan worden dat windpark Horst en Telgt met 7 turbines op zichzelf geen significant negatief gevolg heeft op wespendif. Immers, de voorziene sterfte blijft met en zonder stilstand onder de 1%-norm. Echter moet het effect, conform provinciaal beleid, in cumulatie (par. 5.2.6.2) met andere windparken binnen 8 km rond de Veluwe benaderd worden. Daaruit blijkt dat twee maanden stilstand van het gehele park overdag in juli en augustus noodzaak is. Deze stilstandvoorziening is als mitigerende maatregel betrokken in de passende beoordeling en wordt als zodanig geborgd in een vergunningvoorschrift. Als alternatief voor de stilstandvoorziening kan mogelijk op termijn een andere maatregel toegepast worden die bewezen effectief het aantal slachtoffers onder wespendif kan beperken dan wel voorkomen, minimaal in de orde van grootte zoals bij de twee maanden stilstand. Voorbeelden daarvan zijn cameradetectorsystemen (IdentiFlight/DT-Bird) of het aanbrengen van zwarte wieken. Als deze maatregelen te zijner tijd onderdeel moeten worden van het windpark, dan dient er een wijziging op de vergunning aangevraagd te worden. Alsdan wordt de effectiviteit van die maatregelen getoetst. Aangezien het treffen van die maatregelen nu (nog) niet is aangevraagd, worden dergelijke maatregelen ook niet meegenomen in de beoordeling van de effecten van windpark Horst en Telgt.

5.2.8 Cumulatieve effecten

In de effectenbeoordeling is onderzocht in hoeverre de op zichzelf niet als significant beoordeelde effecten in cumulatie met andere projecten mogelijk alsnog significant kunnen uitpakken. In de laatste versie van de Voortoets en Passende beoordeling⁴ is de meest recent beschikbare informatie over deze projecten meegenomen in de cumulatietoets⁷.

Daarbij zijn beschouwd, onderverdeeld in twee fases:

⁷ 'Cumulatietoets | Prowind | Windpark Horst en Telgt' (Witteveen+Bos, d.d. 11 december 2023)

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
16 van 21

- Aanlegfase: de soorten slobbeend, tafeleend, brilduiker, nonnetje en zaagbek als aangewezen niet-broedvogels van Natura 2000-gebied Veluwerandmeren (heiwerkzaamheden);
- Gebruiksfase: wespendif en aalscholver, respectievelijk aangewezen broedvogel van Natura 2000-gebied Veluwe en aangewezen niet-broedvogel van Natura 2000-gebied Veluwerandmeren.

5.2.9 Aanlegfase

Windpark Horst en Telgt zorgt in de aanlegfase tijdelijk voor een verstoring van een klein deel van het leefgebied van de niet-broedvogels slobbeend, tafeleend, brilduiker, nonnetje en zaagbek (max. 75 ha tegelijkertijd), namelijk bij de uitvoering van heiwerkzaamheden die zorgen voor geluidverstoring (>50 dB) tot in het Veluwerandmeergebied. Hoewel het verstoord areaal een klein aandeel van het totale leefgebied (circa 1%) betreft, kan deze beperkte verstoring wel significante gevolgen hebben voor de vogels als tegelijk ook andere delen van het leefgebied worden verstoord, waardoor de soorten geen of onvoldoende uitwijkmogelijkheden hebben. Relevant zijn daarom projecten die in de aanlegfase van het windpark Horst en Telgt (verwacht 2025) zorgen voor geluidverstoring ter hoogte van de Veluwerandmeren. Uit de Passende beoordeling⁴ blijkt dat het om de twee projecten 'Exploitatie Lelystad Airport' en 'Gebiedsontwikkeling IJsseldelta Zuid N307 Roggebot Kampen/Roggebotsluis' gaat, waarbij geconcludeerd is dat enkel voor de tweede genoemde effecten in cumulatie beschouwd hoeven te worden⁷.

De meest verstorende werkzaamheden die plaatsvinden bij de Roggebotsluis zijn de sloopwerkzaamheden. Uitgaande van een verstoringcontour van 50 dB voor de niet-broedvogels, reikt deze verstoring tot grofweg 250 m vanaf de sluis. Daarmee wordt een oppervlak van circa 75 hectare van het open water van de Veluwerandmeren verstoord. Opgeteld met het effect van de heiwerkzaamheden bij windpark Horst en Telgt, waarbij (uitgaand van 50 dB grens) maximaal 75 hectare Veluwerandmeren wordt verstoord, resulteert dit in een totaal verstoord areaal van maximaal 150 hectare. Dit betreft 2% van het totale leefgebied van deze aangewezen niet-broedvogels, gezien het gehele Veluwerandmeergebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied. Geconcludeerd wordt dat er te allen tijde ruim voldoende onverstoord leefgebied voor deze vogels aanwezig is. Daarbij komt dat in de omgeving van de Veluwerandmeren het areaal geschikt rustgebied recent sterk is toegenomen, zowel binnen Natura 2000 (waterpartijen in het nieuwe rietmoeras aan de oostzijde van het Drontermeer) als direct grenzend aan Natura 2000 (Reevediep). Cumulatief significant negatieve gevolgen op aangewezen niet-broedvogelsoorten en natuurlijke kenmerken van N2000-gebied Veluwerandmeren in de aanlegfase zijn uitgesloten.

5.2.10 Gebruiksfase

Wespendif

Uit de analyse van Altenburg en Wymenga^{5,6} blijkt dat er (zonder mitigatie) jaarlijks 0,169 slachtoffers van de wespendif te verwachten zijn in windpark Horst en Telgt. Met twee maanden stilstand voor het gehele park overdag (tussen zonsopkomst en zonsondergang) in de maanden juli en augustus is dit aantal 0,033. Hoewel dit aantal van windpark Horst en Telgt met en zonder

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
17 van 21

stilstand onder de 1%-norm blijft, moet een cumulatietoets uitwijzen hoe dit aantal zich tezamen met andere windparken verhoudt die ook een effect hebben op wespendif. Conform jurisprudentie en provinciaal beleid is er gecumuleerd met windprojecten die in of na 2020 zijn gerealiseerd, en daarmee aantoonbaar niet verdisconteerd kunnen zijn in de achtergrond. Dit betreft de vijf windparken zoals weergegeven in tabel 4.

Tabel 4 Overzicht aanvaringsrisico's van relevante windparken (in cumulatie) op de wespendifpopulatie van de Veluwe

Windpark	Jaarlijks aantal slachtoffers wespendif Veluwe
Bijvanck – Zevenaar	0,041
Hattermerbroek	0,095
Koningspleij – Arnhem	0,065
RWZI Innofase – Duiven	0,041
Lorentz – Harderwijk	0,066
Horst en Telgt – Ermelo en Putten (stilstand)	0,169 (0,033 met stilstand)
Cumulatief effect	0,48 (0,34)
1%-mortaliteitsnorm	0,34 – 0,36

Uit tabel 4 blijkt dat de cumulatieve sterfte (zonder stilstand van windpark Horst en Telgt) berekend is op 0,48 slachtoffers wespendif per jaar. Met twee maanden (juli en augustus) stilstand bedraagt de cumulatieve mortaliteit 0,34 slachtoffers wespendif per jaar. De 1%-norm is berekend op 0,34 – 0,36 slachtoffers per jaar. Dat betekent dat het berekende aantal slachtoffers de ondergrens van de 1%-mortaliteitsnorm raakt. Tezamen met het feit dat windpark Horst en Telgt – met SVZ – een mortaliteit van 0,033 wespendif teweeg brengt, zijn significant negatieve gevolgen op de staat van instandhouding van wespendif, ook in cumulatie met relevante windparken, uitgesloten.

Aalscholver

Op basis van veldinventarisaties en modelberekeningen is de mortaliteit in windpark Horst en Telgt onder aalscholvers berekend op 0,42 slachtoffers per jaar. Indien rekening wordt gehouden met cumulatieve effecten van andere windparken in een straal van 30 km rond de Veluwerandmeren, is enkel windpark Lorentz-Harderwijk relevant (zie Oplegnotitie paragraaf 3.3.2). Voor het windpark Lorentz-Harderwijk ontbreken echter rekenresultaten van het aantal aanvaringslachtoffers van de aalscholver. Als het aanvaringsrisico voor Lorentz-Harderwijk wordt ingeschat op basis van de modelrekenresultaten van windpark Horst en Telgt, dan wordt het aantal aanvaringslachtoffers geschat op 0,18 per jaar. Windpark Lorentz-Harderwijk heeft 3 turbines en het aantal aanvaringslachtoffers is derhalve berekend op $3/7 \times 0,42 = 0,18$ slachtoffers per jaar. Opgeteld met het risico van windpark Horst en Telgt (0,42 slachtoffers/jaar), resulteert dit in een cumulatief aanvaringsrisico van 0,6 slachtoffers/jaar. Dit leidt tot een overschrijding van de 1%

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
18 van 21

norm (0,49 slachtoffers/jaar op basis van de doelstelling van 420 ex.) voor de aalscholverpopulatie van de Veluwerandmeren.

Tabel 5 Overzicht aanvaringsrisico's van relevante projecten (in cumulatie) op de aalscholverpopulatie van de Veluwerandmeren

<u>Windpark</u>	<u>Jaarlijks aantal slachtoffers aalscholver</u>
Windpark Lorentz – Harderwijk	0,18
Windpark Horst en Telgt – Ermelo en Putten	0,42
<u>Cumulatief effect</u>	<u>0,6</u>
1%-mortaliteitsnorm	0,49

Als echter wordt gekeken naar de waargenomen aantallen aalscholvers in de winter sinds aanwijzing van het Natura2000-gebied Veluwerandmeren, dan bestaat de populatie gemiddeld uit 550 individuen. Dit is gemiddeld hoger dan de doelstelling van 420 exemplaren. Op basis van 550 exemplaren, bedraagt de 1%-mortaliteitsnorm 0,64. Dit is net iets hoger dan het berekend cumulatief aantal slachtoffers (0,60).

Significant negatieve gevolgen op de aalscholverpopulatie van Veluwerandmeren en de natuurlijke kenmerken van Veluwerandmeren zijn uitgesloten.

5.2.11 Beoordeling van de overige effecten van de aanvraag op de instandhoudingsdoelstellingen

Wij onderschrijven de conclusies en de daaraan ten grondslag liggende motivaties van de stukken zoals bij de aanvraag gevoegd en in bovenstaande paragrafen beschreven en nader beoordeeld. Wij hebben op basis van deze ecologische beoordeling de zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante gevolgen op de instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-gebieden Veluwerandmeren en Veluwe.

Zienswijzen

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit zijn er zienswijzen binnengekomen. Voor de uitgebreide antwoorden op de binnengekomen zienswijzen wordt verwezen naar de “Zienswijzennota ontwerp inpassingsplan” en “Bijlage bij zienswijzennota”.

De zienswijzen hebben geleid tot twee aanpassingen ten opzichte van het ontwerpbesluit:

- Er heeft een nadere analyse van de mortaliteitsberekening en een cumulatietoets van de aalscholver plaatsgevonden;
- Er is een tabel toegevoegd met de aangevraagde maatvoering van de turbines.

5.3 Conclusie

Wij verlenen u de vergunning. Wij hebben op grond van het vorenstaande de zekerheid verkregen dat het project met inachtneming van de benodigde maatregelen geen significant negatieve gevolgen heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden.

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
19 van 21

6 Overige verplichtingen

U bent zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

7 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

- Wet natuurbescherming artikel 2.4
- Wet natuurbescherming, artikel 2.7, lid 2 en 3
- Wet natuurbescherming artikel 5.3 lid 1
- Wet stikstofreductie en natuurverbetering
- Besluit natuurbescherming, artikel 2.14, lid 3
- Beleidsregels salderen Gelderland
- Uitspraak Raad van State inzake Logtsebaan, 201907146/1/R2 (ECLI:NL:RVS:2021:71)
- Beleidsregels procedure besluitvorming Wet natuurbescherming Gelderland

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
20 van 21

BIJLAGE 2 – AERIUS-BEREKENING

AERIUS-berekening

- Verschilberekening met saldering (kenmerk: RTMRkh7AJgx, d.d. 9 november 2023)

Datum
8 juli 2024

Zaaknummer
2023-012555

Blad
21 van 21

BIJLAGE 3 – KAART PROJECTLOCATIE

Figuur 1. De locaties van de zeven windturbines van Windpark Horst en Telgt te Ermelo (binnen gemeenten Ermelo en Putten), weergegeven met de blauwe en gele bollen. In de tabel zijn de X- en Y-coördinaten van de locaties opgenomen.

